

ологического общества» (1886 - 1902), «Известия Археологической комиссии» (1901 - 1916), «Известия Государственной академии истории материальной культуры» (1921 - 1931), «Известия общества археологии, истории, этнографии при Казанском университете» (1890 - 1928), «Известия русского археологического общества» (1859 - 1884), «Известия Таврической ученой архивной комиссии» (1897 - 1928), «Киевская старина» (1882 - 1906), «Летопись занятий археологической комиссии» (1864 - 1928), «Русский антропологический журнал» (1900 - 1918), «Сборник музея антропологии и этнографии» (1900 - 1916), «Труды археологических съездов», «Хроника наукового товариства ім. Т.Шевченка у Львові» (1900 - 1930) та ін.

Бібліотекою користуються співробітники Інституту археології й інших академічних установ, іногородні та іноземні науковці студенти.

До послуг відвідувачів каталоги: алфавітний, систематичний, вітчизняних та іноземних серіальних і періодичних видань; картотеки: друкованих праць співробітників Інституту; видань Інституту археології (серіальні видання, збірки, монографії); авторефератів дисертацій; рецензій; праць колишніх співробітників Інституту; бібліографічних покажчиків і матеріалів при книжковій бібліографії з археології; картотека журнальних статей; картотека україністики; бібліографії М.Ф.Біляшівського, В.А.Городцова, П.П.Єфименка, І.Ф.Левицького, Т.С.Пассек, М.В. Сібільова, О.А.Спіцина, П.Н.Третьякова, картотека статей ІАК.

Бібліотека має два філіали, які функціонують як самостійні підрозділи - у Кримському філіалі НАН України (м.Сімферополь) та у відділі археології Нижнього Побужжя (заповідник «Ольвія» - с. Парутіно Очаківського р - ну Миколаївської обл.).

Олександр Ігнатенко

СТВОРЮЄМО БІБЛІОТЕКУ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА

Наближається 100-річчя від дня народження Юрія Кондратюка (Олександра Гнатовича Шаргея), одного з піонерів теоретичної космонавтики. Його ідея польоту на Місяць була використана США в програмі «Аполлон». Одному з кратерів Місяця Міжнародною астронавтичною федерацією присвоєно ім'я цього геніального вченого.

Він народився через місяць після того, як К.Е.Ціолковський вивів (1897) свою знамениту формулу польоту ракети. Кондратюк ще в гімназичні роки (другий такий унікалізм у світі - румун Г.Оберт) розв'язав задачу польоту в Космос і повернення на Землю, не використовуючи при цьому диференціального обчислення, що й відрізняє його варіант від вирішення інших піонерів космонавтики і характеризує специфічність мислення, унікальність творчості. Вирішення це викладене ним у так званому тепер полтавсько-петроградському рукописі 1916 - 1917 рр.

Пізніше свої ідеї-пріоритети він викладе у виданій власним коштом праці «Завоевание межпланетных пространств» (Новосибірськ, 1929).

Нині вже втілено в життя три його пріоритети: початковий план освоєння космосу (реалізовано колишнім СРСР та США); політ людини на Місяць (реалізований США в 1969 р.); спрямування променевої енергії Сонця на Землю з допомогою дзеркального екрана для технічних потреб (реалізований Росією в 1993 р.).

Доля Ю.В.Кондратюка сповнена і трагізму, і високого пафосу творчості. В будь-яких умовах: на волі, в заслання або в концтаборі він працює - створює, проектує, будує елеватори на Північному Кавказі і в Сибіру, шахти в Кузбасі, проектує і навіть починає будувати неперевершену за потужністю вітроелектростанцію (ідею її острова пізніше було використано його колишніми помічниками при будівництві Останкінської телебашти); пише й публікує статті в журналах, одержує авторські свідоцтва. З початком війни йде в ополчення, і в 1942 р. цей «геній в обмотках», за висловом Олесь Гончара, пропадає без весті.

У 1964 р. АН СРСР опублікувала спадщину вченого (рукописи і втретє - «Завоевание межпланетных пространств»), а через шість років його реабілітовано.

У 1994 р. було створено організаційний комітет з увічнення його пам'яті. Один з перших заходів - відкриття Полтавського музею авіації та космонавтики, який, сподіваємося, носитиме ім'я видатного вченого.

Працівники музею звертаються до громадськості, насамперед бібліотечної, допомогти створити бібліотеку Юрія Кондратюка, котру б бажано укомплектувати виданнями, випущеними видавництвами «Наука», «Советская Россия», «Молодая гвардия», «Оборонгиз», «Знання», «Гостехиздат», «Держтехвидав», «Каменяр» та ін.

314011, Полтава, Першотравневий проспект, 16. Музей авіації та космонавтики. Тел. 7-25-82.

© Ігнатенко Олександр Олександрович, Київ, 1995

О. Ігнатенко

Давньоєгипетські писарі
(з розпису гробниці).